

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztávnál hova a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 2 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. Az előfizetések és hirdetési díjak főtisztelendő Keller Lajos plébanos urhoz küldendők.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmontelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Mindszent-Szegvár vidéke írójának.

I.

A „Kecskemét“ 44-ik számában „Vidék“ rovatban, „Mindszent-Szegvár vidéke“ cím alatt az alábbi levél tétetett közzé:

Mindszent, 1888. okt. 24.

A község képviselőtestülete és előjárása újra alakult, és pedig mondhatni, hogy ezuttal — főszolgabíránk tapintatos eljárása mellett — teljesen az adózó község többségének akarata szerint.

Uj erők vették kezökbe a súlyos viszonyok közé jutott község belkormányzatát; új erők, kikben az önzetlenség a jóakarattal karöltve csak nagyobb ösztönt nyújt terhes feladatuk megóvásához, miközben nem egy keserű falatot kell ugyan elnyelniük, de legyen jutalmuk a teherrel közönség föltétlen bizalma és az illetékes körök jóakaró támogatása.

Igaz, hogy a polgárság köréből választott előjáróság ha még olyan erélyvel és önzetlenséggel áll is a feltornyosult akadályokkal szemben, törekvése kell hogy hajótörést szenvedjen, ha hogy a jegyzői kar köteleességszerű támogatását nélkülözniök kellene, mert hogy a természetes ész és értelem eredményt csak úgy mutathat föl, ha van, ki azzal karöltve az időnkint felmerülő — gyakran égető — kérdések elintézésénél a természetes ész szüleményét

TÁRCZA.

Az agglegény.

(Ajánlva sokaknak.)

Brr! — Küztünk legyen mondva fázom!

Fázom, pedig a lelkiösmeret sem bánt, — a hideg sem lel. Az időnek természetes rendje szerint a beállott fogvacogató hideg borzogató. A nyáron át megvetett, semmibe sem vett kemence körül kezdek forgolódni s elárasztom a szeretet és nyájasság minden kitöréseivel. A kemence elfelejti hütlenségemet s a tavalyihoz hasonló melegséggel fogad oldala mellé. Milyen jól is esik ez a visszatérés. No, csak semmi szemrehányás, jó öreg, — itt ülök melletted s ábrándozom szép szemedben, akarom mondani ajtódon kivilágló paraszak szípkörkái fölött.

Tudja Isten, olyan furcsa gondolatok lepik meg az embert, ha így a paraszak játéka in elmereng; bizonyos mértékű melancholia vesz erőt rajtunk. Ilyen körülmények között veszi magát észre az agglegény, hogy nem jó egyedül lenni. Nem, nem! Bizonyos, hogy ilyen gondolatok behatása alatt irhatta meg egy ismeretlen nagy poéta a következő töredéket:

Kiesi szobájában, kiesi tanyaházban,
Ülök egymagamban.
Mily szomorú élte van kiválem száznak, —
Az jár az agyamban.
Künt süvit a szélvész, hó Lorit be mindent —
Hejh, rossz idők járnak!
Vadak is elültek

Brr! Küztünk legyen mondva fázom! Az ismeretlen nagy poéta is alighanem így érezhette magát, mert a verselmény többi része

a törvényes formába önteni kész és képes, és ezt tenni törvény és szabályrendelet értelmében a jegyzői kar köteleessége.

A legközelebb lefolyt rendes közgyűlés a meghatározottabb tanulságot nyújtotta arra, hogy az új előjáróság és képviselőtestület mindenekelőtt a közvagyon megvédését és jövedelmeinek célszerű felhasználását tűzte ki célul, és ez alapelvből kiindulva határozta el egyhangulag a felelősség kimondását azon előjárókra, kik bár a közgyűlés határozata alapján, de annak jogerőre emelkedése előtt a község pénztárából 1500 frtot kifizetésre utalványoztak.

Ezen új képviselőtestület és előjáróság állapította meg a költségvetést úgy, hogy az előirányzott egész összeget egy krajcár törlés nélkül meghagyta ugyan, de úgy intézkedett, hogy a megszavazott összeg semmiesetre se legyen más célra fordítható, mint amire épen megszavaztatott, és erre csakis a régi tapasztalat tanította, mert a község minden baja ma is csak onnan van, mert a költségelőirányzás címei nem lettek betartva.

Vannak kik neheztelik, hogy a közgyűlés kimondta azt is egyhangulag, hogy egy fogat tartásának költsége a váltság pénztárt terhelje és e tekintetben nem átalják összehasonlítani a fogat kiadásának díját a váltsági bizottság díjtalan (!) működésével, hozzá tévén, hogy „olyan nincs hogy a fogatért fizessen a váltság pénztár

befagyott, — nagy veszteségére hazai irodalmunknak.

No, de hagyjunk békét másnak, elég a magunk baja.

Szomorú gondolatok vesznek körül. Oly levert, oly lehangolt vagyok, mint egy elhasznált, elromlott, sutba dobott doromb. Hasztalan töröm, hányom elmémet rajta, hogy mi bajom, — nem tudom hirtelen okát adni az én nagy szomorúságomnak. Annyi bizonyos, hogy nincs nyugtom, nincs türelmem semmihez sem a világon. Mi lesz ennek a vége? Meddig tarthat így ez az állapot? Nagy kérdés, a mire messze jövőben késik a felelet. Vagy talán meg sem lesz adva soha?! Ki láthat be a jövőnek titokzatos honába; ki tudná megmondani, hogy mivel terhes az?!

Egyhanguság s a legnagyobb mértékű unalom, — ez a helyzet signaturája. Valami rendkívülinek kellett történnie, hogy felrázson eme lethargiából. Mi legyen az a rendkívüli dolog? Magam sem tudnám megmondani.

Szivarom füstje sűrű gombolyokban kavarg szobám mennyezetén s lassanként egész felhő keletkezik; homály, ez a jóformán semmit látás. Karos székeknek vetve hátamat, szaporítom a füstöt, meresztem szemeimet, — céltalan.

Talán nem is gondolkozom, talán nem is élek, — csak tengődöm? S ez jól esik! Mint látomány húzódik el a félig lecsukódott szempillák előtt sok féle bohóság a multból, egy csomó ostobaság a jelenből s egy még nagyobb rakás kép a mitsem ígérő, de csalogatva közelgő jövőből. Melyiket szeretném itt tartani

a közpénztárnak a teljesen ingyen és évenként át működő bizottságnak meg napidíjat ne adjon.“ („Mindszent.“) Mindenesetre furcsa egybehasonlítás és még furcsább önzetlenség, de azért még sem igazságos, hogy a gazdag váltságpénztárt a szegény község-pénztár lássa el fogattal, talán csak azért, hogy a „Noli me tangere“ váltság ügy és bizottság érdeme annál nagyobbak látszon: Furcsa kívánság!

A költségvetés végeredménye az, hogy a szükséglet fedezése 86³/₄% domestika kivetésével van előirányozva, tehát ugyanabban a körben mozog, mint a mult években és valószínű, hogy kevés lesz, de nem arra lesz kevés, mire előirányozva van, hanem arra, mi a költségelőirányzatba fölvéve nincs. Arra a megszámlálhatlan adósság fizetésére t. i. mi évek hosszú során át a költségvetés be nem tartásából felszaporodott annyira, hogy ma már nincs ember aki csak azt megtudná is mondani, hogy kinek és mennyivel tartozik a község. Ily körülmények közt azonban a költségvetés helyes vagy helytelen volta felett bírálatot mondani lehetetlen, hogy ez így van, annak oka nem a jelenlegi költségvetés tárgyalóiban, hanem a jelzett állapot megteremtőiben keresendő és reményleni lehet, hogy fel is fog találtatni, amint hogy megtalálta a főszolgabíró ur az illetéktelenül kifizetett 1500 frt utalványozóit is, kiknek ugylátszik egyetlen törekvése

valóságnak, — egyszer mindenkorra? Nem is lenne a választás nehéz, azt hiszem. Talán a mult mellett adnám be a szavazatomat, — ha igaz.

Eh, bolondság az élet! — bizonyítja a tapasztalat. Nem érdemes érte vergődni, kinlódni. Sovány bér nagyon, annyi fáradságért! Panaszkodni mersz, szerencsétlen? Kinevetnek, kigunyolnak ráadáskepen. Köszönöm, az is csak valami.

Unom magam, s unom ezt a bőjti praedikáció-féle stylust is, mivel lesz könnyebb a lelkem, a szívem, — semmivel; sőt talán még rosszabb, talán még jobban elmérgesedik az amagy is tulságosan elharapódzott nyavalya. Félre tehát a papolással, ne vegyük el másnak kenyerét! Legyünk vigak, vagy ha nem tudunk azok lenni, legalább mutassunk vig pófát.

Hej, huj, — szép élet a legény élet!
Szallj ifjú bátran!

Lám okos a lepke: virágról-virágra száll; kövesd példáját! Van még rózsza, tulipán, szegfű és — kamélia. No, megadtuk neki! Ehol ni, ez a bolondos kamélia megint valami bogarat adott a fejembe. Ugy, ugy!

Hejh, persze! Sok leány hideg, érzéketlen miként a kamélia. Szent igazság. Tudom, tudom. Itt a bökkenő, — meg van már a bibi. No kedves cimborám, jó lesz tovább nem lamentálni, tisztában vagyunk veled minden oldalról. Hasztalan már az a rendkívüli világfájdalom, a mi sehogy sem jól áll kigyelmednek. Könnyű lesz már megmondani, hogy mi lenne az a rendkívüli világot rengető esemény, mely felrázna lethargiából. Ugy-e pirulsz, fia? Elég! Nem fog-

csak az volt, hogy újabb kölcsönszerzés által újabb terhet szerezzen a községnek és nem az, hogy a költségvetés keretén belül gazdálkodva mentse meg a községet a várható tönkretűléstől.

Ezen levélre válaszolni kell, és még pedig annál inkább, mert ha valaki e levelet elolvassa és arra vonatkozólag válasz nem adatik, azt el kell hinnie, egyúttal pedig azt képzelni, hogy Mindszent legalább is Szibériában fekszik.

Azt mondja levelező ur: „Hogy a község képviselőtestülete és előjárósága újra alakult és pedig mondhatni, hogy ezuttal főszolgabíránk tapintatos eljárása mellett teljesen az adózó község többségének akarata szerint.“

Hát ugyan mely alkalomból nem járt el főszolgabíránk tapintatosan, mikor követett el törvényteleniséget, s ki az, kinek alapos panasza volt ellene, illetve eljárása ellen? Hozatott ily címen a felsőbb hatóság által megváltoztatott határozat?

Tudtunkkal eddigelé éveken át nem fordult elő ily eset, s föltéve, hogy ily természetű szándéka lett volna, ugyan ki, vagy mi gátolta ez uttala főszolgabírát?

Hogy Mindszent községe évtizedeken át súlyos viszonyok között volt s van ma is, ki ne tudná azt. De oka ezen körülménynek évtizedekkel ezelőtti eseményekben leli magyarázatát, s ki ismeri a vagy visszaemlékezik a legutóbbi 10—15 év lefolyására; tudja, hogy Mindszent község 20—25 ezer frtnyi adósságának kezdete az 1850-es években elkövetett Tóth András-féle sikkasztásból fölmerült 10000 frtnyi árvatári pénz hiánya illetve visszafizetési kötelezettsége volt; tudja, hogy a 20—25000 frtnyi adósságban befoglaltatik az adófelügyelőség által követelt mintegy 5000 frtnyi „ínséges kölcsönből“ még állítólag fizetetlen összeg és kamatai; tudja, hogy Mindszent község árvízvédelmi társulat nem volt mégis 1876.—

lak elárulni hirtelen. Ne félj. Ha szépen megkérsz, még talán ki sem fecsegem, — ha nem akarom.

Brr! — Köztünk legyen mondva fázom!

Jakabom, tegyél még egy hasáb fát a tűzre! Adj egy kvaterkát s mesélek tovább . . .

Hajh, hajh, ilyen az időknék járása, futása!

. . . Jó Csibuki Töhötöm, mint valami komor, bozontos medve, úgy huzza meg magát odújában. Mit neki a multságok zaja; mit törődik ő egyáltalán az egész világgal? „Bliktri az egész!“ — mondja az ő szokott phlegmájával. Hanem mikor úgy egyedül, estendén, nyugodt vízmérséklettel hozzá kezd theája szürcsöléséhez s rá gyújt egy illatos szivarra, — kezébe véve a lapokat, olvasni kezdé a multságok sikereit: az ujonan keletkezett hymen-híreket, hát biz Isten elfanyalodik egy keveset s hosszú, keserves sóhaj hagyja el fonnyadni kezdő ajkait. Majd elvesziti az Isten adta phlegmáját és földhöz csapja az olvasott hírlapot s illetén gondolatok háborgatják.

— Mi a ménkü! hát bolond vagyok-e én is?! Mi közöm nekem ahhoz, hogy ez vagy az kibe botlott bele, ki teszi szerencsétlenné a leg-rövidebb idő alatt. Bánom is én ha az egész világ megbolondul is, — ha mindenki a szoknya után szaladgál is. Bliktri az egész! Elég volt nekem az én esetem; nem okulhattam volna jobban,

Itt elhalgatott, hátra dült a kandalló mellé állított karos székbe s a második szivarból egy nagy füstmacskát fújt ki a levegőbe, hogy járja ott a kalamajkát tetszése szerint.

Eszébe jutottak a boldogabb idők, a fiatal

1879-ben saját költségén tetemes anyagi áldozatok árán védekezett; tudja, hogy a ma fennálló töltések alkalmából Mindszent érdekeinek megvédése és érvényre emelése ezeket fölemészítő költségekkel járt; tudja, hogy az óriási kiadásokkal járó kataszteri munkálat költségei sem rovattak ki pótköltségvetéssel, hogy a trachoma ügy ezeket emészte meg, s végre tudnia kell, hogy Mindszentnek jövendelme évtizedek óta több nem volt, mint mennyi ma s hogy ezek szerint Mindszent lakossága mindig nagy községi adót fizetett.

Fizetni fog a község lakossága mindaddig nagy községi adót míg a regale jogból — s a földvételeiből folyó jövedelem a község szükségleteinek fedezésére nem fordítatik, ez pedig egyhamar nem fog bekövetkezni.

Tudja azonban azt is mindenki, ki Mindszent történetét s fejlődési viszonyait a legutóbbi időkből ismeri: hogy a fenti levélben oly annyira magasztalt: „új erők, kikben az önzetlenség a jó akarattal karöltve csak nagyobb ösztönt nyújt terhes feladatuk megóvásához,“ az említett megváltás és vételnél sem indítványozó, sem ténykedő szerepet nem játszottak, sem a valójában önzetlennül kezelő bizottságnak tagjai nem voltak!

A jegyzői kar kötelességszerű támogatásáról szól ezután a levél.

Kétségtelen, hogy törvény és szabályrendelet körvonalazzák a jegyzők teendőit.

Az előjáróság kis és nagy községekben rendszerint a nép közül választatik s ez így volt, így lesz nálunk is! Az előjáróság azonban célszerűen cselekszik, ha-hogy „a természetes ész és értelem szüleményének törvényes formába öntését“ a jegyzőtől várja el, nem tekinti a jegyzői kart jogtalanul alárendeltjének, sem egészen hasonrangunak, hanem, elismeri az ész és tanulmány nyújtotta fölányeket, előnyöket. Megvagyunk fölöle győződve, hogy

évek szebb napjai, a mikoriban ő is csak olyan bolond volt, mint a többi. A mikor még ő is szaladgált a szoknya után s naphosszant eltudta lesni egy kis leánynak szeméjársát s hónap számra epekedett egyetlen mosolya után. A mikor mindent feltudott volna áldozni egy szóért; a mikor megtudott volna halni egyetlen csókjáért.

Hajh, persze régen volt, talán nem is igaz! Fiatalság bolondság! Bliktri az egész!

Bliktri, de azért a máskor flegmatikus sárga arc ég, a szemek ragyognak, a szív dobog az emlékek felújulásakor. Hasztalan, nem lehet eltagadni, hogy abban a fáradság látszó kebelben érző szív tanyázik.

Meg egy pár gondolat s Töhötöm megadja magát: kijátsza kártyáit, nem alakoskodik..

A harmadik szivar fogyasztásánál már igazi mivoltjában mutatja magát, a mikor így sóhajtozik:

— Talán csak még is szebb, jobb lehet az a házias élet?!

Gondolatjai a felvetett kérdés körül özpontosulnak.

Latolgatja az eddig folytatott agglegényi életmód előnyeit és hátrányait; latolgatja az ismeretlen élet előnyeit s hátrányait. A mérleg nem mutat, a serpenyő se le, se föl, hisz nincs neki kalmár szeme, hogy egyaránt ösmerje a salyt s a portékát . . .

Brr! Köztünk legyen mondva fázom;

Jakabom, egy darab fát a tűzre s egy kvaterkát a mesélőnek!

K o n c S á n d o r.

a jegyzői kar tudatával bir kötelességének és teljesíteni fogja, hahogy nem dictálni, hanem javasolni, óhajtani fog az előjáróság, megtalálja azon hangot, modort mely alkalmas és alkalmazandó!

Az 1500 frt kiatalása megtörtént a régi előjáróság által akkor, midőn a vármegye közgyűlése is jóváhagyta a község egyhangulag hozott határozatát és ha a felebbezők a miniszterhez folyamodtak, az az előbbi két határozatot föloldotta, arról a volt előjáróság és a jelenleg még abból működésben levők nem tehetnek, mert hát a felebbezésről tudomásuk nem volt, újabb határozatot a község nem hozott még ez ügyben és mégis dacára annak, hogy a vizsgálat a kiutalványozás ügyében folyt, a felelőséget kimondotta a közgyűlés. Hát ez felesleges dolog és a netán fenforgó nézet-eltéréseket még inkább élesbítő eljárás volt.

A hevítés hatása a bor minőségére.

Pasteur bebizonyította, hogy minden bor, melyet 50—60 C. fokú hőmérsékletre hevítenek, oly tulajdonokat nyer, melyek konverzálsára és fejlődésére igen kedvezők. Midőn ugyanis a bor különböző szerves anyagok behatása miatt változni kezd, vagy mint mondani szokás, betegszik, az egyedüli és biztos szer, melylyel a baj terjedését megakadályozhatni, az, hogy a bort 50—60 C. fokra hevítjük és ez által az organizmusokat megöljük. Mihelyt tehát a bort tulajdonos észreveszi, hogy a bor savanyodni, keserűvé válni kezd, vagy ha más betegséget vesz a boron észre, a hevítéssel ne késse, mert a késedelemmel a baj fokoztatik.

A hevítés tehát nyomban megöli a borra kártékony szerves anyagokat s ez által nemcsak a betegség terjedését akadályozza meg, hanem azt teljesen megszünteti és a beteg bort megjavítja s éppen e hatásnak lehet tulajdonítani, hogy a pasteurizálás a gyakorlatban oly gyorsan elterjedt. A legnagyobb borkereskedők nyújtottak e tekintetben jó példát az által, hogy a hevítést nemcsak gyanus, hanem egészséges borokra is alkalmazták, melyek fejlődését siettetni akarták.

A kísérleteknél, melyeket Pasteur előbb csak maga, később pedig szakértőkkel tett, hogy a hevítés hatásáról meggyőződjenek, azt tapasztalta, hogy a hevített bort legalább egy évvel öregebbnek tartották, mint a hevítés előtt. E hatás magyarázata a következő: A fiatal bor lefejtéskor levegőt vesz magába, mely a folyadékban feloldódik. Bizonyos idő múlva a bor vegyontása által be lehet bizonyítani, hogy a bor által felbontott levegő tulajdonképeni hatásos alkatrésze, élenye mindig kevesbedik s végre egészen elenyészik s helyette a bor bizonyos mennyiségű szénsavat tartalmaz. Mi történt a borral? Semmi egyéb, mint hogy égési vagy élenyülési műveleten ment keresztül. A levegő élenye a bor bizonyos alkatrészeivel egyesült s azok némelyikét szénsavvá, másokat szagos anyagokká változtatta át, melyek a bort zamatossá teszik. Minél hidegebb a pince, s minél nagyobbak a hordók melyekben a bor áll, annál tovább tart míg az említett vegyi műveletek végbenmennek és a bort újra le kell huzni.

Minden vegyi folyamatot hevítés által nagyban gyorsíthatni, miből következik, hogy minden bor, mely meleg pincében áll, gyorsabban érik mint hideg pincében, ha pedig a bort 50—60 C. fokra hevítjük, a benne levő éleny vegyileg azonnal megkötetik, minél fogva a bor a hevítés után sokkal öregebbnek találhatik, mint a milyen.

Uj, különösen fehér borokban sok fehérje van feloldva, mely csak idővel válik ki s oldatlanná lesz. A levegő élenyének itt is hatása

van, mert olyan bor, mely még feloldott fehérjét tartalmaz s palackokba fejtetik le, a fehérje kiválása következtében zavaros lesz. A palackozásra való fehér borok palackérettségének gyorsítása tehát abban áll, hogy a feloldott állapotban tartalmazó fehérje kiválását siettetjük. Ha fiatalabb bor 60 C. fokra hevítették, a benne levő fehérje oldhatatlan pihék alakjában kiválik, s miután ezek a hordó fenekére szálltak, a bort rögtön palackokba lehet lefejtetni a nélkül, hogy megzavarodástól (töréstől) kellene tartani. Az így kezelt bor palackérett, a mit hevítés által még a legkönnyebb, tehát olyan boroknál is lehet siettetni, melyeket csekély alkohol tartalmuknál fogva a megromlástól csak nagy fáradtsággal és gondnal megóvhatni.

A fentebbiekből kitűnik tehát, hogy a bor hevítésének háromféle előnye van. Ez az egyedüli szer, melylyel a borbetegség terjedését, illetőleg annak keletkezését megakadályozhatjuk. A hevítés által a bor gyorsabban éretté és zamatosabbá válik. Végül a hevítés által a bornak közvetlenül amaz állapota idéztetik elő, melyet a palackokban változatlanul megtart, ezen hevítés által tökéletesen palackéretté lesz. Oly előnyök ezek, hogy minden bortermelőnek figyelmébe ajánlhatók. A tapasztalat azonban azt bizonyítja, hogy sokan, akik a hevítéssel kísérleteket tettek, azzal csakhamar ismét felhagytak és látszólag igen nyomós okokat hoztak fel ellene.

Azt senki sem tagadta, hogy a hevítés által a borbetegségek keletkezését és terjedését határozottan meg lehet akadályozni, valamint azt sem, hogy a bor palackérettségét legegyszerűbb módon csak ez által lehet siettetni, de ami a harmadik pontot illeti, hogy a hevítés által a bor öregbítettik, praktikus borászok aggodalmaikat fejezték ki annak értéke iránt, s az aggodalmakat egyesek látszólag igen nyomós okokkal indokolták. Különösen azt hangsúlyozták, hogy egyes finom, ugyis zamatos borok a hevítés által veszítenek zamatjukból, s oly tulajdonságokat vesznek föl, melyek hanyatló boroknál észrevehetőek. Ezért a finom borok hevítésével egészen felhagytak,

Ami azt illeti, hogy a finom borok a hevítés által hátrányos tulajdonságokat vesznek föl, meg kell jegyezni, hogy azt csak akkor lehet tapasztalni, ha a hevítés nem történt egészen helyesen. Helyes a hevítés akkor, ha a küllvegőtől egészen elzárt (osóvekben) hevített bor a küllég teljes kizárásával hűtetik is le, mely esetben a legfinomabb bor zamata sem romlik meg. De ha a forró, vagy nem egészen kihűlt borral levegő érintkezik, főlegesen élelyt vesz föl, mi a zamatra mindenesetre hátrányos.

E baj bekövetkezését meg lehet akadályozni, ha a hevítéshez és hűtéshez célszerűen szerkesztett edényeket használunk; ilyen edényben a legfinomabb borok is hevíthetők anélkül, hogy zamatjuk elrontatnék, sőt ellenkezőleg az még kellemesebbé válik.

Tekintve most már az előnyöket, melyeket a borhevítés magában rejt, az a kérdés merül föl, vajon gyakorlati alkalmazásra ajánlható-e. A kérdés egyuttal a feleletet is magában foglalja. Minden borászra, aki nagyobb mértékben borral és különösen palackborok előállításával foglalkozik, a hevítés igen fontos eljárás, a mely igen sok veszteségtől óvja meg, melyet a különféle borbetegségek következtében szenvedne.

(„E—s.“)

Világfolyása.

A múlt hét eseményei közt még mindig felszínen tartja magát a borkii vasuti katasztrófa. Ugy értesülünk, hogy a vasuti szerencsétlenségénél a cár lábán, a cárné kezén sérült meg, a mi azonban nem gátolta az uralkodó párt abban, hogy a szerencsétlenül jártakról

gondoskodják. Seremetjev elvesztette egyik ujjának egy részét és mellén ütést szenvedett. Golnicsev Kutusov Mária udvarhölgy lábán sérült meg. Voronzov-Daskov és Vannovszki miniszterek, Danilovics és Cserevin főhadsegédek jelentékeny sérüléseket szenvedtek. Stiervall lábán annyira megsérült, hogy hordágyon kellett a betegszállító kocsiba vinni. A hivatalnoki és szolgaszemélyzet közül huszonegyen életüket veszítették és harmincheten többé kevésbé megsebesültek; utóbbiak közül egy rövid idő múlva meghalt. A kisiklás okáról a hivatalos lap azt jelenti, hogy a cár mindjárt ott a helyszínén egy darab elkorhadt talpfát adott át személyesen egy csendőrtisztnek, hogy a vizsgálatnál majd mutassa föl.

A cári pár e hó 5-én tartotta ünnepies bevonulását Pétervárra. A bevonulás után a cár manifesztumot bocsátott ki, melyben kijelenti, hogy osztozik a nép hálafohászaiban, melyeket Istenhez küld a csodaszzerű megmenekülésért. A manifesztum e szavakkal végződik:

„A gondviselés, mely megoltalmazta szeretett hazánk javának szentelt életünket, adjon nekünk erőt is, hogy mindvégig hiven megfelelőnk nagy kötelességeinknek, melyekre akarata bennünket meghívott!“

A borkii vasuti katasztrófa következtében a közlekedésügyi miniszterium magasabb rangú hivatalnokainak körében radikális változások fognak történni. Az e szakhoz tartozó összes departement-főnökök elmozdítottak állásaikról.

A katasztrófa alkalmával megsebesültek száma sokkal nagyobb, mint azt hivatalosan beismerik. A hivatalos lapban közölt névsor hiányos volt, mert a charkovi kórházban a katasztrófa sebesültjei közül még a következők, eddig nem említettek, ápolatnak: Malzev a trónörökös vadásza, Timovjev, az udvari konyhában alkalmazott szolgáló, Vaszsiziljev lakatos, Leonov és Makein a cár szakácsai, Dugin buffet-szolgáló, Schwarz komornyik, Dnev, Issakov, Charlamov, Mihajlov, Barysnikov lakatosok, Bedrics konduktőr, Aksenov, Zerunov, Polunin lakájok, Gavrilov komornyik, Fedorov tiszt, Vasziljev kurir, Ivuskin, a cárné lakája, Bernackij főszakács és Lebedincev konduktőr.

A bolgár válaszfelirat, melyet a szobranje intézett Ferdinánd fejedelméhez így szól:

A bolgár nép képviselői, kik a második rendes ülészakra hivattak össze, szerencsésül tartják, hogy tolmácsolói lehetnek királyi fenséged színe előtt a benső odaadás és szeretet érzelmének, mely a népet uralkodója iránt eltölti. A nemzeti képviselő örömmel fogadta kir. fenséged kijelentését, hogy hála az általános békének, valamint az országban uralkodó megelégedésnek, nyugalomnak és rendnek, a bolgárok igaz ügye napról-napra szilárdul — és reméli, hogy a kormány, fenséged bölcs vezetése alatt, mindent meg fog tenni, hogy Bulgáriának fényes jövőt teremtsen és biztosítson. A cári-bród-vakareli vasutvonal szerencsés megnyitása jogos büszkeséggel tölti el a bolgár nép kebelét; mert bizonyítéka ez annak, hogy e nép meg tudja óvni jogait és tiszteletben tartja kötelezettségeit, valamint annak is, hogy meg vannak benne a kellő adományok és tulajdonságok, hogy maga intézze a maga ügyeit s gondoskodjék saját javáról és praktikus haladásáról. A mit a nép e vasutvonal kiépítésével kivívott, az javára fog válni a jövőben is hasonló vállalatok létesítésénél, melyek tanúságai lesznek az ország általános jólétének. Királyi fenségednek az országban tett utazásai alkalmat adnak a népek, hogy kifejezést adjon benső szeretetének és odaadásának az iránt, ki életét a haza szolgálatának szentelte s magasban lobogtatja Bulgária függetlenségének és szabadságának zászlaját. A nép nem fogja elfelejteni soha azokat a nagy áldozatokat, melyeket fenséged a nép szabadsága és jogai érdekében hozott s mindenkor

készen lesz uralkodóját és vezérét megvédelmezni. Királyi fenséged szavai a vitéz bolgár hadsereg kiképzését és fejlesztését illetőleg nagy megelégedésünkre szolgáltak. Amaz áldozatok, melyeket a nép a hadsereg fentartására készséggel meghoz és még meghozni fog, nyílt bizonyítékai bizalmának és reményeinek. A nemzeti képviselő meg van győződve, hogy kir. fenséged vezetése alatt Bolgárország mindenkor kiképzett és fegyelmezett hadsereggel fog birni, mely méltó és kész is lesz arra, hogy hivatásának megfelelően. A nemzeti képviselő tisztában van annak multhatlan szüksége és nagyfontossága iránt, hogy az állam belső szervezete jó legyen és ennél fogva kiváló szorgalommal és figyelemmel fogja mindama törvényjavaslatokat és indítványokat tanulmányozni, melyeket a kormány a szobranje elé terjeszt és megfog tenni mindent, a mit kötelessége és a haza érdekei eléje szabnak. Ó királyi fensége I. Ferdinánd, Bulgária fejedelme, éljen!

A magyar törvényhozásnál egyik érdekes törvényjavaslat a másikat követi. A konverzió, a regále törvényjavaslatait nyomban követte a véderőről szóló törvényjavaslat.

Ebből megemlítünk annyit, hogy e javaslat a hadkötelesség kezdetét a 20-dik életévről a 21-re háritja át, s a sorhadban való szolgálatból 32 helyett csak a 34 éveseket mentesíti.

Helyi és vegyes hírek.

— A „Jó szív“ javára a szentesi jótékonynőgyűlés e hó 17-én hangversenyt és táncvigalmat rendez. Jegyek kaphatók Wellisch Vilmos kereskedésében. A műkedvelői előadás és hangverseny műsora következő: 1. Hadgyakorlaton. Vigjáték 1 felvonásban. — Irta: Csáktornyai Lajos. Személyek: Dávidházy Jenő ifj. Zsoldos Ferencné Blanka, neje Filó Laura k. a. Palicsy Géza dr. Mikec Ödön ur. Rendező dr. Filó Lajos ur. 2. Bethoven: Grand Septour. Kóroán négy kézre előadják: dr. Schlesinger Zsigorlány és Pokorny Tódorné urnők. 3. Ariditi: Il Bacio. Zongora kísérettel énekl: Nyári Lászlóné urnő. 4. Magyar ábránd. Cimbalmos előadja: Szathmáry Mariska k. a. 5. Szavolat. Mondja: Nyári László ur. 6. Mozart: Az ibolya. Gounod: Helyettem kis virág. Zongora kísérettel mellett énekl: Nagy Vilma k. a. 6. Magyar népdalok. Zongorán előadja: Szathmáry Mariska k. a.

— Hét napos fegyvergyakorlat A Szegeden állomásozó 46-ik gyalogezredet, még az új év előtt el fogják látni a Mannlicher-féle új ismétlődő fegyverekkel, melyek bánásmódjának elsajátítása végett még a tél folyamán be fogják hívni 7 napos fegyvergyakorlatra az ezred kötelékébe tartozó rezervistákat és a tartalékos tisztakat is.

— A múlt októberben született községünk területén 20 fi; 22 nő összesen 42. Ebből törvényes 41; törvénytelen 1. — Meghalt 11 fi, 13 nő összesen: 24. — Házasságra lépett: 17 pár.

— Mária Terézia temetésén volt jelen Nagy Ferenc szombathelyi polgár és pedig mint huszár. Most 132 éves.

— Magyar szerecsen. Cseklész pozsony megyei községben tegnapelőtt egy nubiai szerecsen halt meg, kit Eszterházy Miklós gr. a hetvenes évek elején hozott magával inasnak Egyiptomból. A szerecsent Hasszának hívták, de kikeresztelkedve „Ungár Béla“ nevet vett fel, mert magyar akart lenni és valaki elhitette vele, hogy „ungár“ magyar szó és név. Hasszán Ungár Béla megtanult magyarul és hiv cselédje volt a grófcasaládnak, mely őt igen kedvelte. Isten egész az asztalterítőségig vitte fel a sorsát. A szegény szerecsen csak huszonkét esztendő volt. Tüdőgyulladás vetett véget életének.

— A königgrätzi csatáról. A königgrätzi

elcseszték nagy temetőjét bejárta nemrég egy katonatiszt s meghatóan írja le, a mit vándorlása közben látott. „A nap sugaraitól elárasztva állott előttem, ugymond, a chlumi templom sajtáságos zömök tornyával. Beléptem. A csata napján nyöszörgés, káromkodás, imádság, horgás hallatszott a templom hajójában, a hol a két hadsereg sebesültjeit vagdalták, köztögették az orvosok. „Itt könnyezett ő felsége, mondá az öreg templom-szolga, a mint mellette ballagtam „1866-ban mindenszentek napján volt itt; igen, mindjárt abban az esztendőben volt itt és sokáig volt itt és sokáig imádkozott. Ott térdelt és imádkozott. . . . S a mikor kiment a templomból, mi mindnyájan sirtunk, a miért oly keservesen sirt.“ Meghatottan álltam a kis templom félhomályában s hallgattam kísérom suttagó szavát. „Magam is huszonegy esztendeig szolgáltam „66“ előtt Wellingtonnál, folytatá hal- kan, és már sok tisztet vezettem a templomba, kik mind nagyon szomorúak voltak, ha elbeszéltem ezt nekik a császárról.“ A templom baloldán egy emléken akadt meg tekintetem. Vörös márványból faragott hatalmas talapzaton gyászoló angyal áll s koszorút tesz egy keresztre. — „Ezt a császár állította ide“, magyarázza kísérom. A templom körül domborulnak a chlumi temető sírhalmjai. A templomtól délre, egy megkoszorozott kőkereszt lábánál pihen Poschacher tábornok, a ki a chlumi ütközetben a magaslat tövében esett el. Ott van eltemetve, a hová seregét akarta vezetni. Mellette nyugszik Reus őrnagy a 2. porosz testőrezredből. — A könngrázi országúton Chlum felé haladva óriás vaskereszt köszönt bennünket a Lippa és Chlum közé ékelt magaslatról. Ezt a szép emléket Fürstenberg Egon herceg és neje emeltette. Száz meg száz fakereszt állott itt köröskörül kisebb-nagyobb halmok fölött. Az eső lassankint elmosta aombokat s a keresztek elkorhadtak, porrá lettek. Csak Rozberitznél találtam még egyetlenegy fakeresztet, a mely ferdén állott a földben. A mennyire lehetett, megigazitottam. S most a besüppedt sírdombok, elkorhadt fejfák helyett az az egyetlen óriás vaskereszt őrzi néma méltósággal a hegytetőn nyugvó csöndes halottakat. A magaslat keleti lejtőjén kőkockákból rakott hatalmas obeliszkek emelkedik, melynek aljában kis kápolna van. Ezzel az obeliszkekkel a lippai földesur, Liebig lovag áldozott az elesett harcosok emlékének. — Rozberitzről északnyugatra egy gondosan ápolt virágos kertben a 38. gyalogezrednek 11 tisztje és 446 katonája pihen. Az út szélén egy sárral bemocskolt törpe sűrű rejtőzik a bokrok között, alatta egy osztrák kapitány alussza örök álmát. Langenhof mellett egy buzaföldön magános emlékkő áll, mely alatt 30 porosz és osztrák katona fekszik egymás mellett. Az 1. számú osztrák tüzérezred tisztikara szép emléket állított bajtársainak, valamint a 40., 46. és 57. gyalogezredek tisztikara is a maga elesetteinek. A Swieb-erdőben, a hol ember harcolt ember ellen, mind elkorhadtak a fakeresztek, melyek annyi bátor harcos sírjait jelölték. Csak a kőből valók maradtak meg. Az erdő keleti részén áll a 12. gyalogezred emlékoszlopa, a legszebb és legstíluszerűbb az egész csatatéren. Közél van ehhez a 47. gyalogezred és a 20. vadászszázalój közös emléke, mely alatt 13 tiszt és 392 katona pihen. A cistowesi ut mentén a 27. porosz gyalogezrednek két szép síremléke s nem messze ezektől egy harmadik, melyet a 61. gyalogezred emelt 9 tisztnek és 304 katonának. A falu első kertjében pihen a 62. gyalogezrednek egy tizenkilenc éves hadnagya, a kit „anyja és testvére sirat.“ Az erdő fái közt jeltelen sírokban pihennek az elesett harcosok és a szántóföldek is tele voltak az osztrák vadászok sírjaival. — A szadovai cukorgyár körül százával nyugosznak a porosz, osztrák és szász katonák és a probusi temetőben is sűrűn állnak egymás mel-

lett az emlékkövek, melyeket a két ellenfél állított a saját halottjainak. — „De hány névtelen hősnék nincsen sírköve, mondja végül a harctéri látogató. Vajjon most, midőn tartós szövetség köti össze a két hatalmas birodalmat, melyek azt a szomorú csatát vívták, nem lenne szép és méltó dolog összeszedni a szétszórta cson- tokat s valamennyit egy megszentelt helyre temetni?“

— **A cári család veszélyben.** A borkii vasuti szerencsétlenségről szemerenként becsátja közzé az orosz hivatalos lap az adatokat; attól való féltében, hogy a keserű fölfedezés megárt — nem annyira a népnek, mint éppen a kormánynak. Az első nap megnyomták erősen a tagadás billentyűjét; másnap már bevallották a kisiklást, azután 12 halottat vallottak be; ma pedig bevall a hivatalos lap 21 holtat és 37 sebesültet, s ezek közt van a cár és neje is, a kikről azt hirdették, hogy nem történt semmi bajuk sem. El lehetünk készülve rá, hogy nem sokára azt halljuk, a cár sebe sulyos, veszélyes.

— **A létért való küzdelemben szakadatlan hajszáját s az ennek folytán megzavart családi életet** illusztrálja egy amerikai üzletember következő panasza: „Reggel jókor az üzletbe megyek, mikor a gyermekek még alszanak, s mikor este hazatérek, már ágyban vannak. Így tehát egész héten át nem látom őket s vasárnap is csak keveset érintkezhetem velök. Nem csoda tehát, hogy még nem ismerkedhettünk meg egymással. Egy vasárnapon legifjabb csemetém az udvaron valami csinyen értem s jól elnadrágtam, nagy ordítózással rohan be anyjához, s ennek kérdésére, hogy ki bántotta? azt

feleli, hogy „Az a fickó, a ki vásárnap mindig nálunk szokott lenni!“

— **A trónörökös pár válni készül.** Minden előzmény nélkül, egyszerre két oldalról támad fel a szerfelett meglepő hír, hogy a trónörökös pár válni készül. A párisi „Figaró“ és „Truth“ angol hírlap egész pozitívással írják azt, hogy Stefánia válni készül Rndolf trónörököskötől. A bécsi lapok mélyen hallgatnak erről a hírről. Mindenesetre különös, hogy az udvarhoz közel álló „Fremdenblatt“ is hallgat és nem cáfolja meg a felmerült szenzációs hírt.

— **Nagy szélvész dühögött f. hó 4-én** késő este s egész éjszaka a fővárosban, mely kioltotta a gázlámpákat, megbontotta a háztetőket, bezúzta a nyitva felejtett ablakokat s tele-szórta a gyalogutakat tégladarabokkal, üveg-cserepekkel.

Irodalom.

A „Hasznos mulattató“ képes lap mindkét nembeli ifjúság számára 16-ik évfolyamának 21-ik füzetét jelent meg változatos tartalommal, csinosan kiállítva. A füzet havonként 2-szer jelen meg, előfizetési ára negyedévre 1 frt Dolinay Gyula szerkesztőhöz küldendő Budapestre, Keeskméti utca 13. sz. alá.

A magyar szt. korona országainak politikai térképe, az új megyei beosztás tekintetbevételével, 1889-ik évi kiadás. Ugy a tiszta és világos nyomás, megynként külön színezve, valamint pontosság tekintetében egyike a legjobb kézi térképeknek. Különösen iskolai de magán használatra is igen ajánlhatjuk. Ára 20 kr. Megjelen és kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) es. és kir. udvari könyvkereskedésében, Budapest, Andrassy-ut 21. szám.

Felelős szerkesztők:
KELLER LAJOS és SZOBOTKA GUSZTÁV
Kiadótulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten.
Kitünő jó hatása hajnövesztő kenőcsét oly sokan dicsérik és annak sikeréről oly sokat hallottam, hogy kérek részemre utánvétellel egy 3 frtos köcsöggel küldeni.

Condiano Sándor,
ezredes, ő felsége a romániai király szárnysegéde. Bukarest.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Van szerencsém megkeresni a kitünő jó hatása hajnövesztő kenőcséből egy tégelylyel a 1 frt és egy tégelylyel a 2 frt utánvétellel küldeni. Tisztelettel

gr. Starhenberg Guido Köpösdön.

T. Csillag Anna kisasszony. Szíveskedjen nekem postafordultával az ön kitünő hajnövesztő kenőcséből egy 2 frtos köcsöggel küldeni.

Ludvig Ritter v. Liebig Reichenberg.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Tisztelettel megkeresem, nekem a kitünő hatása hajnövesztő kenőcséből két darab 2 frtos tégelylyel utánvétellel küldeni.

Ifj. gróf Eszterházy Imre, Bakony-Szt.-László.

T. Csillag Anna kisasszony. Legyen szíves kitünő hajnövesztő kenőcséből egy köcsöggel a 2 frt utánvétellel küldeni.

Ógr. Pallavicini Ad. Abauj-Szemer.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. A mellékelt 2 frtért kérek az ön kitünő, felülmulhatatlan haj- és bajsznövesztő kenőcséből postafordultával küldeni. Tisztelettel

bárá Vatzdorf, Váth (Vasm.)

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Szíveskedjen az ön híres s kitünő haj- és szakálnövesztő kenőcséből még egy 3 frtos tégelylyel mihamarabb küldeni. Dr. Alex. Freih. v. Neupauer Graz, Hofgasse.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Az ön kitünő hajnövesztő kenőcséből kérek egy 2 frtos köcsöggel utánvétellel küldeni. Wurmbrand Anna gró Bickfeld.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. A kitünő kenőcséből kérek egy 2 frtos köcsöggel. Gróf Gonrey Félix Bécs.

Igen tisztelt Csillag Anna kisasszony Budapest. Kitünő hajnövesztő kenőcséből kérek két köcsöggel küldeni. Tisztelettel Ludvika Schvenk v. Reindorfk. k. Hauptmannsgattin. Prag.

En Csillag Anna

185 cm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövest és erősíti a hajbort, uraknál elősegít egy teljes erős szakálnövest, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése vagy posta-utánvétel mellett az egész világba.

Csillag és Tsa
Budapest,

Király-ut 26.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Ő felsége Carolat hercegnő kér ujjolag kitünő hatása kenőcséből 4 köcsöggel, cím. Prinzes. Carolat Göthen (Anthalt).

Csillag Anna kisasszony Budapesten. Kérek egy köcsöggel az ön kitünő elismert hajnövesztő kenőcséből. Tisztelettel Anna Edle v. Lichtnegel Wien, Stuckgasse.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Kérek részemre a kitünő jó hatása kenőcséből ide postafordultával 3 köcsöggel küldeni. Baronin von Pistör, Hotel Grafen Meren.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Kérek az ön kitünő hajnövesztő kenőcséből egy köcsöggel. Beschoner Frigyes, hadnagy a 47-ik gyalogezredbe

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. A különös kitünő hatása hajnövesztő kenőcséből kérek utánvétellel mellett egy 2 frtos köcsöggel. Tisztelt ettel Juszt J Oberlehrer. Dekán.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kitünő hatása kenőcsét oly sokan dicsérik, ezért kérek én is egy 3 frtos köcsöggel. Selma von Preusz Meran Züdtirol.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Kérek az igen jó hatása kenőcséből még 4 tégelylyel küldeni. Tisztelettel Wondrak Ludvig, háztulajdonos, Bécs mellett Maner.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Levelem vételénél kérek azonnal az ön híres hajnövesztő kenőcséből 3 nagyobb köcsöggel küldeni. Tisztelettel Losatella grófnő, Gailpitz, Mähren.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Szíveskedjen nekem jó hatása kenőcséből 3 köcsöggel küldeni. Tisztelettel Jakob Girard v. Ebenstein, Trient, Tirol.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kérek a már küldött jó hatása kenőcséből még 4 köcsöggel. Tomakovic Zsigmond, es. kir. hadbiztos, Ruma.